685/03

Den 17. november 2003 blev i sag nr. 59.912:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S

Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har stoppet præmiefritagelsen og udbetalingen af invalidrente efter den 1/4 2000.

Selskabet er fra den 1/4 2000 ophørt med at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke findes at være nedsat i dækningsberettigende grad efter dette tidspunkt.

I april 1997 modtog selskabet klagerens ansøgning om udbetaling af forsikringsydelse, idet han var sygemeldt som følge af en færdselsulykke den 10/1 1997, hvor han havde pådraget sig en piskesmældslæsion.

Selskabet har bevilget udbetaling af invaliderente og ydet præmiefritagelse for perioden 1/4 1997 til 1/4 2000.

I perioden fra den 19/9 1997 frem til 11/2 2000 er der i alt blevet indhentet 6 speciallægeerklæringer til belysning af følgerne af klagerens piskesmæld udover diverse erklæringer bl.a. fra klagerens egen læge.

N. Kommune har bevilget klageren mellemste førtidspension med virkning fra den 1/3 2001.

Selskabet har i sin skrivelse af 20/12 2002 bl.a. anført:

"Vi har i vores samlede vurdering desuden inddraget forsikredes arbejdsprøvning i R. Lejerforening. Det er vores opfattelse, at arbejdsprøvningen ikke giver et reelt billede af forsikredes generelle erhvervsevne. Dette bl.a. fordi det fremgår, at han havde opgaver med bl.a. lovstof, der ikke var ham i forvejen kendt og som derfor virker upassende i forhold til forsikredes klager om bl.a. koncentrationsbesvær. Det er vores vurdering, at en arbejdsprøvning med mindre komplekse opgaver ville have været mere passende og ville have vist et helt andet billede.

Vi vurderer på ovenstående baggrund, at der er tale om betydelige intellektuelle ressourcer, der vurderes at kunne bruges i en funktion på arbejdsmarkedet. Forsikrede vil sandsynligvis ikke kunne bestride et arbejde, der inkluderer bilkørsel og forsikrede har nogle klager og symptomer og dermed nogle begrænsninger, men ikke i tilstrækkelig grad til at det skønnes, at den generelle erhvervsevne er nedsat i en grad svarende til mere end 2/3.

For så vidt angår F.T.N.s indtjeningsmuligheder, kan vi oplyse, at det er Topdanmarks vurdering, at han - med de tilstedeværende komplikationer vil være i stand til at bestride et job via revalidering og dermed vil kunne oppebære en indkomst, der efter vores overbevisning vil udgøre mere end 1/3 af, hvad andre med tilsvarende alder og uddannelse vil kunne oppebære.

At det er indtægten efter revalidering fremgår af formuleringen i vilkårenes punkt 8 B nr. 2 sidste afsnit (bilag 1) jf. formuleringen 'Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn.'

Det faktum at forsikrede har fået tilkendt mellemste førtidspension pr. 1. marts 2001 får ikke indflydelse på Topdanmarks vurdering idet, at der i betingelserne ikke er no-

gen automatisk sammenkobling mellem tilkendelse af offentlig pension og erstatning for invaliderente. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Der bedømmes indenfor såvel eget, som beslægtede og egnede erhverv.

Det er herefter vores opfattelse, af forsikrede ikke opfylder betingelserne for at få udbetalt invaliderente efter den 01.04.2000, idet erhvervsevnen ikke er nedsat med mindst 2/3.

Klagerens advokat har anført, at klageren ikke ville være bevilget pension, hvis han kunne revalideres.

I en speciallægeerklæring af neuropsykolog L.E. af 19/4 2002 er opremset, hvilke specialister, der har vurderet klageren og resultatet heraf. Det fremgår bl.a.:

"**Specialisters vurdering af patientens tilstand:**

Patienten har straks i efterforløbet fået fysioterapeutisk behandling og akupunktur, men uden effekt. Blev den 19. september 1997 undersøgt af speciallæge i ortopædisk kirurgi, K.H., som finder, at patienten har symptomer, som de ses efter en sværere whip lash læsion. Der henvises til MR-scanning af cerebreum og medulla spinalis.

Den 04.12.97 undersøgt af speciallæge i fysiurgi, P.O.N., som konkluderer, at patienten højst har ca. 25% erhvervsevne.

Den 07.04.98 er patienten undersøgt af psykolog O.N.H., der konkluderer, at ud fra funktionsniveauet findes patienten urevaliderbar, erhvervsevnen findes reduceret med mere end 2/3 i ethvert erhverv.

Er den 04.05.98 undersøgt af speciallæge i neurologi, P.H.M., som vurderer, at patienten har mulighed for at blive revalideret, men at han vil opleve en lønnedgang.

Den 12.11.98 bedømmer læge H.M.C., at der med tiden kan opstå en forbedring, men at det vil tage flere år. Patienten kan kun arbejde gennemsnitligt 1-2 timer dagligt eller mindre.

Kursusreservelæge J.G. undersøger patienten den 12.01.00. Der konkluderes, at det kliniske billede er foreneligt med et whip lash syndrom og følger efter hjernerystelse. Syndromet i sig selv giver ikke vedvarende kognitive deficit eller anledning til hjerneskade. Der foreslås smertebehandling med f.eks. Emigran.

Fysioterapeut L.B., som har behandlet patienten 2 gange ugentligt i ca. 2 år konkluderer den 02.03.99, at det er nødvendigt at fortsætte behandlingen, for at patienten kan fungere rimeligt i sin hverdag.

I statusbedømmelse fra N. kommune beskrives en arbejdsevne på under 25%. Man fandt i revalideringsforløbet, at patienten var så reduceret, at han ikke kunne revalideres. Han indstilles til at få mellemste førtidspension."

I ovennævnte speciallægeerklæring fra neuropsykolog L.E. hedder det i konklusionen:

"**Konklusion:**

Patienten synes psykisk, fysisk og socialt påvirket af følger efter biluheld i januar 1997. Allerede et år efter uheldet søger patienten pension, således som flere læger angiveligt har anbefalet ham. Han ses af en række specialister inden for vidt forskellige fagområder, der stort set alle konkluderer, at patienten er svært invalideret og har en ubetydelig erhvervsevne. Der ses i disse undersøgelsesresultater ingen overbevisende beskrivelser af, at whip lash vanskeligt kan anerkendes som en medicinsk diagnose, men bør betragtes som en risikofaktor. Der findes ikke én enkelt årsag til langvarige følger efter whip lash, men snarere et sammenhængende net af årsager eller omstændigheder, der i hvert enkelt tilfælde udgør forståelsesrammen. I dette ses den typiske mislykkede behandling, som er velkendt, når patienten både søger helbredelse og pension/erstatning.

Det er helt forståeligt, at patienten kun kan opfatte sig selv som alvorligt skadet, når den ene specialist efter den anden beskriver ham som sådan. Ingen ud over egen

læge har foreslået en hurtig tilbagevenden til normal aktivitet lige efter biluheldet. Patienten har stort set rettet sig efter undersøgelses- og behandlingsforslag, men dette har kun ført til en sygdomsrolle og pensionering.

Patienten opfatter aktuelt ikke sig selv som en, der har ressourcer til at klare et arbejde."

I en speciallægeerklæring af ortopædkirurg J.L. af 24/6 2002 hedder det bl.a.:

"**Konklusion**

Denne 54-årig assurandør har foruden sine kognitive klager stadig voldsomme muskelspændinger i nakke og skulderåg, hvilket bevirker en betydelig bevægeindskrænkning af hoved, hals og begge skuldre. Røntgenbilleder har for nogle år siden ikke afsløret tegn på læsioner eller betydende slidforandringer i hals eller ryg. Hans tilstand er opstået i umiddelbar følge til færdselsulykken 10.1.97. På grund af den svære bevægeindskrænkning af hoved og hals er jeg ikke sikker på, at han ville kunne klare en afprøvning for bilkørsel, men herudover kan jeg af hans fysiske og bevægelsesmæssige indskrænkning ikke give nogen forklaring på nedsat arbejdsevne, som angiveligt beror på kognitive og smertebetingede årsager. Nylig er han tilkendt mellemste førtidspension pr. 1.3.01, og han angiver ikke at have haft lønnet arbejde siden ulykken."

Det fremgår af sagen, at selskabet har inddraget klagerens arbejdsprøvning i R. Lejerforening i dets samlede vurdering.

Arbejdsskadestyrelsen har i afgørelse af 5/8 2003 fastsat klagerens erhvervsevnetab til 65 %.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**8 Tab af erhvervsevne**

**…**

**B Hvilke skader er dækket**

1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jfr. punkterne D og E.
2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

   Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn."

Nævnet har gennemgået sagen, og nævnets flertal finder på grundlag af de lægelige oplysninger i sagen, at det er godtgjort, at klagerens erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere. Selskabet har derfor ikke været berettiget til at stoppe udbetalingerne som sket.

Derfor

b e s t e m m e s:

---

Selskabet, Topdanmark Forsikring A/S, skal anerkende, at klageren er berettiget til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente efter den 1/4 2000.

Marianne Højgaard Pedersen